

OSLO UML2RDF OMZETTINGSREGELS

Versie /// 0.1 Publicatiedatum /// 17/9/2018

Informatie Vlaanderen ///

Auteur: Geert Thijs

Datum aanmaak: [datum]
Datum afdruk: 6 maart 2019

Interne bestandsnaam: OSLO UML2RDFomzettingsregels2.docx

Documenthistoriek:

Versie	Opmerking	Datum	Auteur	Status
0.1		17/9/2018	Geert Thijs	Draft

Informatie Vlaanderen

Havenlaan 88, 1000 Brussel +32 (0)2 553 72 02

Koningin Maria Hendrikaplein 70, 9000 Gent +32 (0)9 276 15 00

informatie.vlaanderen@vlaanderen.be

INHOUD

Inho	oud	3
1	Inleiding	2
2	Aanpak	5
2.1	Mapping	
2.2	UML-first	5
2.3	Best practices	6
2.4	MDA	6
3	Gemeenschappelijke elementen	
4	Omzetting UML2RDF	8
4.1	Identificatie	
4.2	Package -> Ontology	10
4.3	Class -> OWLCLASS	10
4.4	Tagged values	10
5	Referenties	11

1 INLEIDING

OSLO gebruikt UML om de conceptuele en applicatiemodellen die het ontwikkelt te beschrijven, meer info daarover is te vinden in de OSLO-modelleringsregels (Thijs, 2018). Een model bestaat uit elementen zoals klassen, attributen, associaties etc en wordt grafisch voorgesteld dmv een UML-klassendiagram.

Bijkomend echter moeten de OSLO modellen worden beschreven in RDFS/OWL. Dat laat toe om data te combineren met de betekenis van de data (betekenis die door het model wordt voorgesteld). Dit is een basisprincipe vh zgn semantisch web en maakt data op het web makkelijker vindbaar en interpreteerbaar.

RDFS en OWL zijn vocabularia met elementen om modellen (resp schema's en ontologieën) te beschrijven, zie (W3C, RDF Schema 1.1, 2014) en (W3C, OWL 2 Web Ontology Language, 2012). Het resultaat wordt genoteerd in RDF, een taal waarmee niet alleen modellen maar alle resources op het semantisch web worden beschreven.

De verzameling elementen die RDFS & OWL gebruiken om een model te documenteren is analoog aan die van UML maar stemt er toch niet 100% mee overeen. Vandaar dit document dat uitlegt welke UML-elementen we bij OSLO mappen op welke RDFS/OWL elementen.

De omzetting naar RDFS/OWL gebeurt op het niveau ve conceptueel model (het zgn vocabularium of VOC). Een applicatiemodel (applicatieprofiel of AP) steunt echter op één of meerdere VOC's, dus impliciet geldt de omzetting naar RDFS/OWL ook voor de AP's.

2 AANPAK

De omzetting van UML naar RDFS/OWL steunt op volgende principes:

- Mapping op bestaande termen.
- Aan het UML-model wordt niet geraakt.
- Beste praktijken.
- Model Driven Architecture.

2.1 MAPPING

Belangrijk bij het opstellen ve model is het hergebruik van bestaande concepten. Als een concept al gedefinieerd is moet dat niet opnieuw gebeuren. Men kan bij publicatie ve nieuwe datastandaard verwijzen naar de bestaande standaarden waarop men zich baseert, maar op het semantisch web gebeurt zoiets op een formele manier. Niet alleen wordt het model beschreven in RDFS/OWL en daarna gepubliceerd op het web in RDF, elk element vh model krijgt ook een URI als identificator. Zo kan een modelelement en zijn betekenis steeds worden opgezocht en op dezelfde manier kan verwezen worden naar reeds bestaande elementen.

Om dit mogelijk te maken moet meta-informatie aan het model worden toegevoegd, de zgn mapping. Bv hergebruikt het VOC OSLO-Organisatie het concept PubliekeOrganisatie van ISA. ISA publiceert zijn modellen ook in RDFS/OWL en dit concept kreeg daar volgende URI: http://data.europa.eu/m8g/PublicOrganisation. Om meta-informatie aan een modelelement (in dit geval een klasse) toe te voegen voorziet UML "tagged values". OSLO maakt van dit mechanisme gebruik om een tag "uri" aan een modelelement toe te voegen.

Sommige tags worden sowieso al verplicht opgelegd door de OSLO-modelleringsregels. Naast de uri-tag is er by ook nog een tag "definition" (met de definitie vh modelelement), een tag "usageNote" (met informatie over het gebruik vh concept) en een tag "label" (met de mensleesbare naam vh element). Meer daarover in de OSLO-modelleringsregels, zie (Thijs, 2018).

Echter niet alle tags dienen om de omzetting van UML naar RDFS/OWL te sturen, in dit document sommen we enkel de tags op die dat wel doen. Deze tags worden gedocumenteerd bij de beschrijving ve specifieke omzetting (bv van Class naar OWLClass) of vermeld in het algemeen overzicht in §4.4.

2.2 UML-FIRST

Het tweede principe houdt in dat men het UML-model opstelt los van de omzetting ervan naar RDFS/OWL. Het model beschrijft een bepaald domein en het is niet de bedoeling dat semantiek daardoor verandert of verloren gaat. Zo is het by niet nodig om een associatie voor te stellen door een attribuut omdat dat in RDFS/OWL wel zo is of om moet vermeden worden om een associatieklasse te modelleren als een veel-veel relatie omdat associatieklassen in RDFS/OWL niet bestaan..

Voor wie een substantiële mismacht verwacht tussen UML en RDF: in praktijk zijn er weinig elementen vh UML-metamodel voor klassen die niet omgezet kunnen worden in RDFS/OWL, bijna voor alle elementtypes is een oplossing voorhanden. Wel zijn daar soms tags voor nodig, by om een associatieklasse correct in

Informatie Vlaanderen ///

RDFS/OWL om te zetten. Maar in principe kan elk model dat de OSLO-modelleringsregels respecteert worden omgezet.

2.3 BEST PRACTICES

De omzetting van UML in RDFS/OWL elementen is gebaseerd op beste praktijken. Kort door de bocht worden klassen omgezet in RDFS/OWL klassen en attributen en associaties in DataProperties of ObjectProperties. we meer in detail echter dan zien we dat niet alle auteurs op eenzelfde lijn zitten (bv een associatie kan ook omgezet worden in een RDFS- of OWL-klasse en ook: zetten we een klasse om in een RDFS-klasse of in een OWL-klasse?). Echter kon OSLO uit de bestaande bronnen zoals (ISO 191150-2, 2015) en (Cranefield) en (INSPIRE, 2017) wel een beste praktijk distilleren, zie ook (De Paepe, 2016), en het is deze die we in dit document beschrijven, waar nodig met vermelding van mogelijke alternatieven.

2.4 MDA

Een laatste principe is dat van Model Driven Architecture (MDA), zie (OMG, 2014). Dit is een praktijk van modelleren die toelaat om vertrekkend van een conceptueel model (een Computational Independent Model of CIM) over een Platform Independent Model (PIM) tot een Platform Specific Model (PSM) te komen dmv transformatie. Uit het PSM wordt dan uiteindelijk code afgeleid.

Het omzetten van UML naar RDFS/OWL lijkt in die filosofie te passen, het oorspronkelijk UML-model is dan een PIM, terwijl het RDFS/OWL model waarin het wordt omgezet kan beschouwd worden als een PSM. Het platform is dat is vh semantisch web en de beschrijving van resources op het web in RDF (graphdatastructuur). Andere platformen waarnaar we het UML-model zouden kunnen transformeren zijn bv XML (hiërarchische datastructuur) of SQL (relationele datastructuur).

3 GEMEENSCHAPPELIJKE ELEMENTEN

Volgende tabel geeft een overzicht van elementen in UML en het overeenstemmend element in RDFS/OWL.

UML element	OWL/RDFS element	Commentaar
Package	owlOntology	
Class	owlClass	

Opmerking: de termen gebruikt voor OWL/RDFS-elementen zijn deze uit het Ontology Definition Metamodel vd OMG (zie §4).

4 OMZETTING UML2RDF

We illustreren de omzetting van UML- naar RDFS/OWL-elementen met voorbeelden. Voor een beter begrip worden deze grafisch voorgesteld in UML. Voor RDFS/OWL is dit mogelijk dankzij het Ontology Definition Metamodel (ODM) en het bijbehorende UML-profiel, zie (OMG, 2014). Naast de grafische weergave tonen we ook hoe het resultaat vd omzetting eruit ziet in RDF.

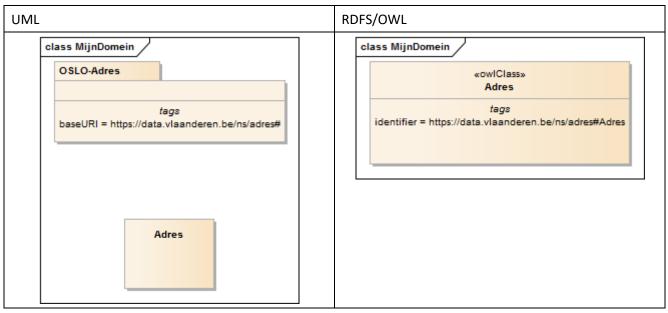
Opmerking: De tool waarmee de illustraties werden vervaardigd is Enterprise Architect (EA) van SPARX. ODM is daarin maar gedeeltelijk geïmplementeerd en dus gebruikten we de profielen verstrekt door de OMG zelf, zie (OMG, 2014).

4.1 IDENTIFICATIE

REGEL: Identificeer het element dmv een URI als volgt:

- Voor een eigen concept: Combineer de waarde vd package-tag "baseURI" met deze vd element tag "name" of indien deze ontbreekt met de lokale naam vh element.
- Voor een bestaand concept: Haal de URI vh element waarmee het betrokken element overeenstemt in een bestaand vocabularium uit de tag "uri".

Vb eigen concept zonder name-tag:

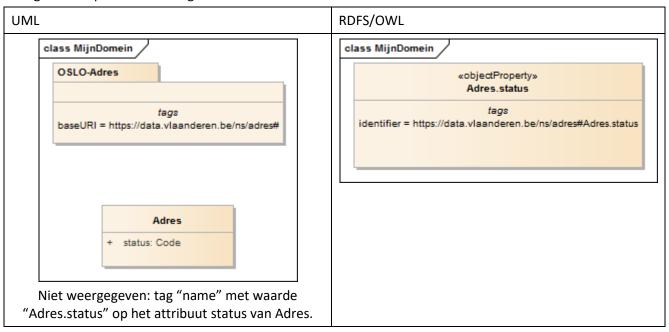

De URI van de owl-klasse Adres is https://data.vlaanderen.be/ns/adres#Adres, een combinatie van https://data.vlaanderen.be/ns/adres# & Adres, resp de waarde vd package-tag "baseURI" en de lokale naam vd klasse in UML.

In RDF-turtle:

<http://data.vlaanderen.be/ns/adres#Adres> a owl:Class.

Vb eigen concept met name-tag:

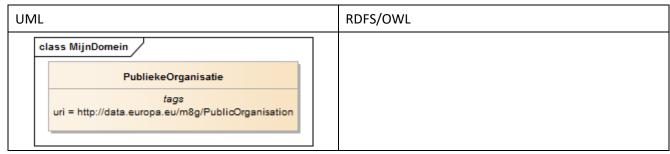

In RDF moet de naam ve element uniek zijn binnen de ontologie, in ULML uniek tov het parent-element. UML-klassen by zijn vanzelf uniek binnen een package maar afhangende elementen zoals attributen, rolnamen ed niet. Daardoor kunnen bij de omzetting dubbels ontstaan, by als in bovenstaand geval ook Straatnaam een attribuut status zou hebben. Twee mogelijke oplossingen: of een unieke naam gebruiken (by adresstatus en straatnaamstatus) of de originele naam behouden en de unieke naam in de tag "name" te plaatsen. Typisch is die dan samengesteld uit de naam vh parent-element en de oorspronkelijke naam, gescheiden door een punt. In genoemd vb zouden de waarden vd name-tag dan resp Adres.status en Straatnaam.status zijn.

In RDF-turtle:

<http://data.vlaanderen.be/ns/adres#Adres.status> a owl:ObjectProperty.

Vb met bestaand concept:

De waarde vd uri-tag wordt beschouwd als URI vh element. Elementen met een URI bestaan al op het semantisch web, ze hoeven dus niet te worden omgezet. De klasse PubliekeOrganisatie in het vb is al gepubliceerd in het Core Public Service Vocabulary (CPSV) van ISA, zie (ISA).

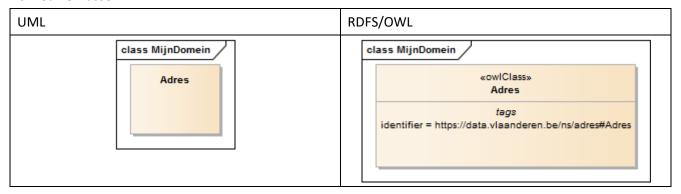
4.2 PACKAGE -> ONTOLOGY

()

4.3 CLASS -> OWLCLASS

REGEL: Zet een UML-klasse om in een owlClass.

Vb nieuwe klasse:

De UML-klasse Adres wordt een owl-klasse Adres.

In RDF-turtle:

<http://data.vlaanderen.be/ns/adres#Adres> a owl:Class.

Voor de samenstelling vd URI vd owl-klasse: zie §4.1.

Klassen met een uri-tag (aka klassen die al bestaan op het semantisch web) moeten niet worden omgezet, meer info hierover in §4.1.

4.4 TAGGED VALUES

()

5 REFERENTIES

- Cranefield, S. (sd). UML and the Semantic Web.
- De Paepe, D. e. (2016). *Automated UML-Based Ontology Generation in OSLO*. Opgehaald van https://biblio.ugent.be/publication/8531758/file/8531761.pdf
- INSPIRE. (2017). *Guidelines for the RDF encoding of spatial data*. Opgehaald van http://inspire-eurdf.github.io/inspire-rdf-guidelines/#ref_cr_prop_multiplicity
- ISA. (sd). Core Public Service Vocabulary. Opgehaald van Core Public Service Vocabulary
- ISO 191150-2. (2015). Rules for developing ontologies in the Web Ontology Language.
- OMG. (2014). *Model Driven Architecture (MDA), MDA Guide rev 2.0.* Opgehaald van https://www.omg.org/cgibin/doc?ormsc/14-06-01
- OMG. (2014). ODM Profiles. Opgehaald van https://www.omg.org/spec/ODM/About-ODM/
- OMG. (2014). *Ontology Definition Metamodel.* Opgehaald van file:///C:/Users/thijsge/Downloads/formal-14-09-02.pdf
- Thijs, G. (2018). OSLO modelleringsregels.
- W3C. (2012). OWL 2 Web Ontology Language. Opgehaald van https://www.w3.org/TR/owl2-overview/
- W3C. (2014). RDF Schema 1.1. Opgehaald van https://www.w3.org/TR/rdf-schema/